

De weerman

“Weersverwachtingen tot morgen 8 uur: een depressie nadert onze streken, zwaarbewolkte hemel en neerslagvlagen...” Hoe dikwijls hebben wij deze aankondiging niet met wrevel aanhoord, omdat die vrije dag, waarvan wij zoveel verwachtten, alweer door dat slechte weer werd bedorven!... De oceanische wereld staat inderdaad onder de invloed van cyclonale storingen of depressies; wij leven veelal in een lagedrukgebied. Je weet, dat de luchtdruk

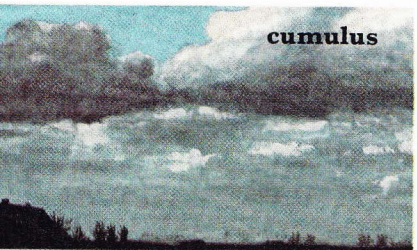
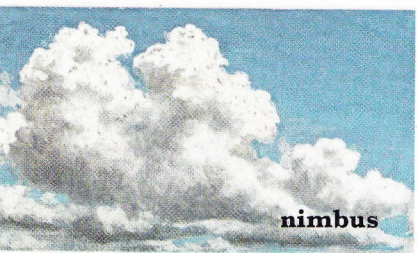
het gewicht is van de luchtmassa boven ons per eenheid van oppervlakte, d.w.z. per cm². De luchtdruk wordt doorgaans gemeten door middel van kwik; een kolom kwik van 760 mm, geplaatst op zeeniveau, geeft een druk van 1033 g per cm². Maar in de meteorologie spreekt men van millibar als eenheid van luchtdruk; zo is 1000 mb (millibar) gelijk aan een luchtdruk van 750 mm kwik bij 0° C op de 45e breedtegraad of is de druk van 760 mm kwik 1013 mb.

Depressies ontstaan op de plaats waar de koude polaire lucht (blauw op de schets) in contact komt met de warme tropische lucht (rood op de schets). En dit contact heeft vooral op onze breedte plaats. In dit contactgebied ontstaat een front, d.w.z. een lange, smalle strook met veranderlijk weer tussen twee soorten luchtmassa's. De warme lucht die uit het zuidwesten komt, heeft meer energie dan de noordoostelijke, polaire koude lucht. De warme lucht heeft dus een neiging om de koude te verdringen. Daardoor ontstaat geleidelijk een instulping of een wig; die wig groeit steeds aan en ten slotte is een grote massa warme lucht grotendeels omsloten door koude luchtmassa's. De depressie of cycloon is geboren. (De isobaren, dat zijn de lijnen die de punten met een zelfde luchtdruk verbinden, tonen zulks aan: de cijfers nemen inderdaad af.)

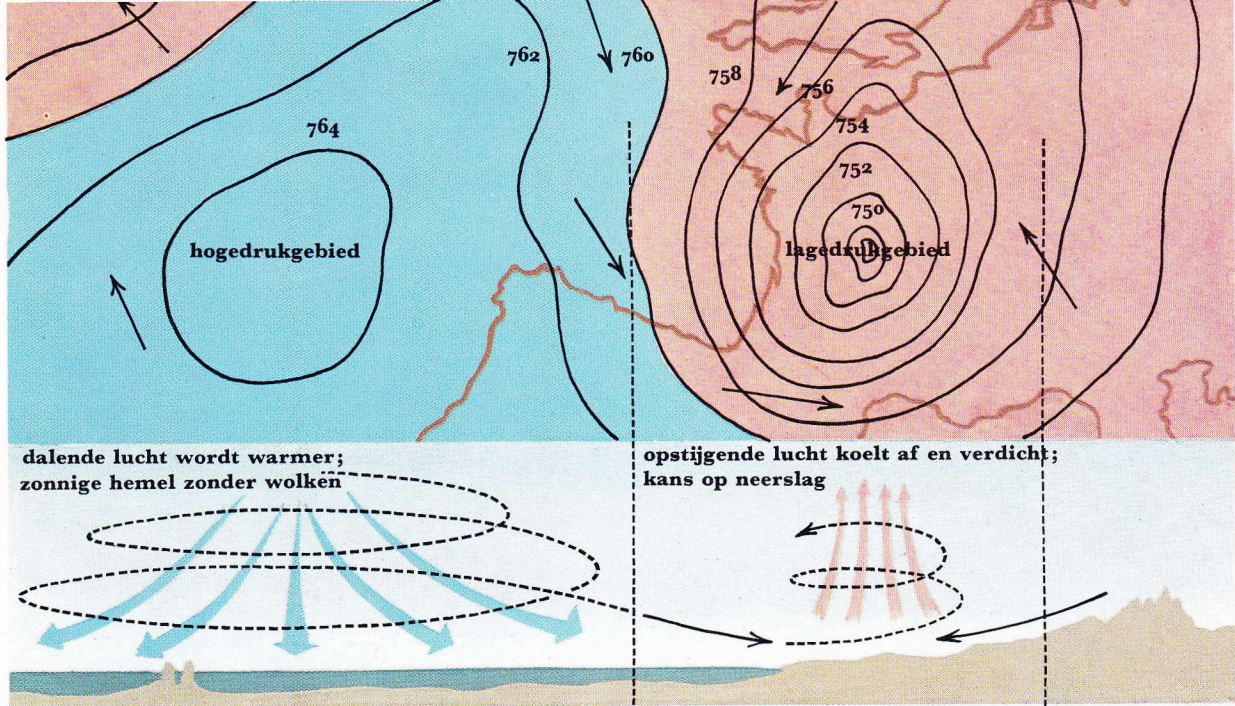
Aan de oostkant van de cycloon schuift de warme lucht over de koude, die gedeeltelijk verdrongen wordt. Er ontstaat bijgevolg een warm front. Ten westen van de cycloon stuurt de koude lucht de warme voor zich uit: op deze wijze ontstaat een koud front. In het punt waar de twee fronten samenlopen, tekent men op de

weerkaart een gesloten isobaar. Naargelang de cycloon dieper wordt, schrijdt het koude front, aan de westkant van de cycloon gelegen, in oostelijke richting voort. Het beweegt zich sneller dan het warme front en haalt het bijgevolg in. Tussen de beide naderende fronten stijgt de warme lucht op en verdwijnt dus van de aardoppervlakte. In dit geval spreekt men van een geoccludeerd front of van een occlusie.

De bewegende cyclonen worden begeleid door wolken en neerslag. In een cyclonale zone verwekt de opstijgende warme lucht een verdichting van waterdamp tot wolken. Met de hoogte neemt de luchtdruk af en hierdoor ontspant zich de lauwe luchtmassa en koelt dan af: dan heeft er over 't algemeen condensatie van waterdamp plaats. De waterdamp wordt zichtbaar in de vorm van een wolk. Indien de wolk zakt, wordt ze warmer en verdwijnt weer in waterdamp. Heb je er al eens op gelet, dat er tijdens een warme zomerdag 's middags wolken ontstaan, die tegen de avond weer helemaal verdwenen zijn? Bij cyclonale storingen treden er dus altijd wolken op, die tot verschillende types kunnen behoren. Aan de voorkant van de cycloon wordt de komst van het warme front aangekondigd door hoge cirrus- of vederwolken (6000 à 16000 meter hoog). Daarna komen lagere wolken aandrijven;

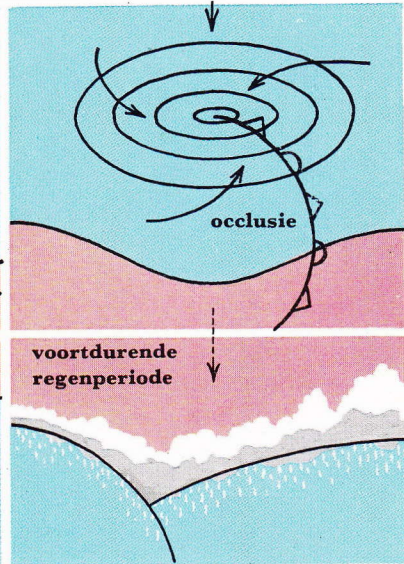
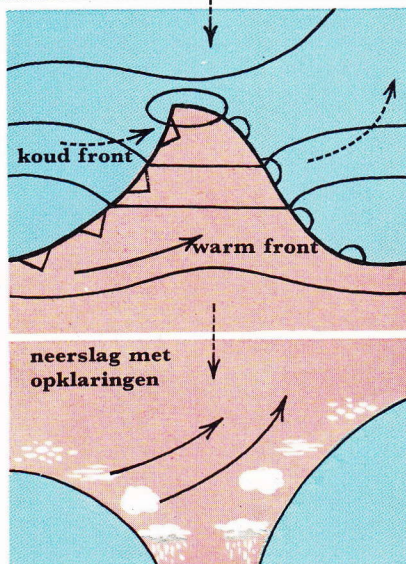
De kougematigde oceanische wereld heeft een regenrijk klimaat, dat te danken is aan de cyclonale storingen die het ganse jaar door het weer beheersen. En al klagen wij wel over dat natte weer, toch is de koudgematigde oceanische wereld een stukje paradijs, waar akkers en weiden zwelven van kiemkracht en het leven van de dichte bevolking aangenaam en lonend maken.

het zijn de altocumulus (grove schapen) en de altostratus, die de lucht helemaal toeslaan; ze bewegen zich op 2500 à 6000 meter. Waar het warme front tegen de aardoppervlakte reikt, ontstaan in een aaneengesloten stoet de lage stratocumuluswolken, die zich mengen met donkere, uitgerafelde regenbrengers, de zogenaamde nimbostratus (van 0 tot 2500 meter). De doorgang van het centrum van de cycloon zelf met warme lucht tegen de grond, merkt men op aan het opklaren van de hemel. Wanneer het koude front doorkomt, worden opnieuw wolken gevormd die regen brengen.

Je merkt dus op, dat de depressies (cyclonale storingen) steeds afwisselende bewolking met neerslagvlagen meebrengen, of één min of meer langere periode van aanhoudende regen. Dit laatste is vooral het geval, wanneer de cyclonen het land in een occlusietoestand bereiken.

In de oceanische wereld komen de depressies in elk jaargetijde voor; gelukkig minder tijdens de zomermaanden, want dan worden ze iets meer naar het noorden toe ver-

doorsnede van een cycloon

drongen. Het regendiagram bij de voorgaande bijdrage toont inderdaad aan, dat wij in elke maand met regen geplaagd zitten, maar voornamelijk in de koudere jaargetijden.

Toch biedt dit cyclonaal regime grote voordelen: wij hebben geen tekort aan water en dat is van levensbelang! Overal overheersen in onze wereld de groene tinten van weiden en loofwouden, tenzij

op de slechtere gronden, waar heide en naaldbomen overheersen.

De oceanische wereld trok de mensen aan: nergens treft men zulk een dichte bevolking aan. Zo moesten de loofwouden plaats maken voor akkers en weiden, die voedsel leveren voor mens en dier. En het regent niet altijd: wij krijgen af en toe ook wel eens zachte en zonnige perioden... Daarom is het leven hier goed en lonend.